

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे
कृतिपत्रिका आराखडा

विषय - मराठी - द्वितीय भाषा (वाचनपाठ)
इयत्ता १० वी

गुण - ८०

विभाग १ - गद्य

प्र. १ अ)	गद्य उतारा (पठित) (१०० ते १२० शब्द) (अपेक्षित कौशल्य - वाचन, आकलन, व्याकरण, अभिव्यक्ती)	
१	आकलन कृती	२
२	आकलन कृती	२
३	व्याकरणाधारित कृती	२
४	अभिव्यक्ती (८ ते १० वाक्य)	२
		८ गुण
प्र. १ ब)	गद्य उतारा (पठित) (१०० ते १२० शब्द) (अपेक्षित कौशल्य - वाचन, आकलन, व्याकरण, अभिव्यक्ती)	
१	आकलन कृती	२
२	आकलन कृती	२
३	व्याकरणाधारित कृती	२
४	अभिव्यक्ती (८ ते १० वाक्य)	२
		८ गुण
प्र. १ क)	गद्य उतारा (अपठित) (६० ते ८० शब्द) (अपेक्षित कौशल्य - वाचन, आकलन, अभिव्यक्ती)	
१	आकलन कृती	२
२	अभिव्यक्ती (८ ते १० वाक्य)	२
		४ गुण
टीप -	(गद्य विभाग 'अ' व 'ब' मधील व्याकरणाधारित कृती (कृती क्र. ३) ह्या इ. १ ली ते इ. ९ वी च्या अभ्यासक्रमातील व्याकरणघटकांवर आधारित असतील.)	

विभाग २ - पद्य

प्र. २ अ)	कविता (पठित)(८ ते १० ओळी) (अपेक्षित कौशल्य - वाचन, आकलन, काव्य: भावार्थ)	
१	आकलन कृती	२
२	आकलन कृती	२
३	संदर्भ, प्रस्तावनाधारित कृती	२
४	भावार्थाधारित कृती	२
		८ गुण

प्र. २ ब) कविता (पठित) (८ ते १० ओळी)

(अपेक्षित कौशल्य - वाचन, आकलन, काव्य: भावार्थ)

१	आकलन कृती	२
२	आकलन कृती	२
३	संदर्भ, प्रस्तावनाधारित कृती	२
४	भावार्थाधारित कृती	२

८ गुण

विभाग ३ - स्थूलवाचन

प्र. ३) २/२ गुणांच्या २ कृती

(अपेक्षित कौशल्य - आकलन/उपयोजन/ अभिव्यक्ती/विचारक्षमता इ. क्षमतांच्या मूल्यमापनासाठी कृती देणे.)

(चार पाठांपैकी कोणत्याही तीन पाठांवर कृती देणे, त्यांपैकी दोन कृती सोडविणे अपेक्षित)

४ गुण

विभाग ४ - व्याकरण

प्र. ४) (इ. १० वी च्या अभ्यासक्रमातील व्याकरणघटकांवर आधारित.)

अ)	समास कृती	२
ब)	वाक्यपरिवर्तन कृती	२
क)	शब्दसंपत्ती कृती	२
ड)	विरामचिन्हे कृती	१
इ)	लेखननियमांनुसार लेखनकृती	१
फ)	वाक्प्रचार कृती	२

१० गुण

विभाग ५ - उपयोजित लेखन

प्र. ५) विभाग - अ

१)	पत्रलेखन (२ पैकी १) (मागणी / विनंती / तक्रार)	५
२)	कथालेखन (कथापूर्ती / शब्दांवरून कथालेखन / शीर्षकावरून / मुद्द्यांवरून/कथेचा शेवट करणे / कथेची सुरुवात करणे.) (८० ते १०० शब्द)	५
३)	गद्य आकलन - (उतान्यावर पाच प्रश्न तयार करणे.) (८० ते १०० शब्द)	५

१५ गुण

विभाग - ब

- प्र.५) खालील लेखनप्रकारांपैकी कोणत्याही दोन कृती सोडवा. (३ पैकी २)
(खालील नियोजित चार लेखनप्रकारांपैकी कोणत्याही तीन लेखनप्रकारांसाठी कृती देणे व त्यांपैकी दोन कृती सोडविणे अपेक्षित) प्रत्येकी ५ गुण
- १ संवादलेखन (६० ते ८० शब्द)
 - २ जाहिरात लेखन (५० ते ६० शब्द)
 - ३ वृत्तलेखन (६० ते ८० शब्द)
 - ४ सारांशलेखन (अपठित गद्य) (८० ते १०० शब्द)
- प्राश्निकांनी वरील चारही घटक विकल्पाने कृतिपत्रिकेत समाविष्ट करावेत.

१० गुण

विभाग - क

- प्र.५) खालील लेखनप्रकारांपैकी कोणत्याही एक कृती सोडवा. (३ पैकी १) (८० ते १०० शब्द)
१. वर्णनात्मक लेखन, २. आत्मकथन, ३. कल्पनाप्रधान ५ गुण

टीप - उपयोजित लेखन विभाग -

- * **विभाग अ** - मधील सर्व कृती सोडविणे अनिवार्य आहे.
- * **विभाग ब** - मधील नियोजित चार लेखनप्रकारांपैकी कोणत्याही तीन लेखनप्रकारांवरील कृती कृतिपत्रिकेत देणे व त्यांपैकी दोन कृती सोडविणे अपेक्षित.
- * **विभाग क** - नियोजित ३ लेखनप्रकारांपैकी एक कृती सोडविणे अपेक्षित.

घटकनिहाय गुण विभागणी

अ.क्र.	विभाग	गुण
०१	गद्य	२०
०२	पद्य	१६
०३	स्थूलवाचन	०४
०४	व्याकरण	१०
०५	उपयोजित लेखन	३०
	एकूण	८०

लेखी परीक्षा	८० गुण
तोंडी परीक्षा	२० गुण

- * तोंडी परीक्षेच्या प्रचलित पद्धतीत कोणताही बदल नाही.
- * आवश्यकतेनुसार आराखड्यात बदल करण्याचा अधिकार अभ्यास मंडळाला राहिल.